

Oslo, 17. oktober 2023

Sex og samfunns muntlige innspill til Stortingets helse- og omsorgskomiteé

Takk for muligheten til å delta i høringen. Jeg heter Ingvild Endestad og med meg har jeg Anneli Rønnes.

Sex og samfunn vil i dag gi innspill til *Kapittel 762, post 73 Seksuell helse*.

Vi vil trekke frem to utfordringer vi mener trenger ekstra fokus:

- Det ene er økningen i gonorésmitten
- Det andre er stigende aborttall

Folkehelseinstituttet mener vi står overfor en gonoréepidemi

Gonorésmitten er ute av kontroll og det er en ny gruppe som rammes hyppigst er unge kvinner som har sex med menn. De får ikke like ofte symptomer, og kan være smittet og smitte videre uten å vite det.

Det er over et år siden vi så starten på denne nye trenden. I 2022 utgjorde personer under 25 år 67 % av alle tilfellene.

Folkehelseinstituttet deler vår bekymring. Nå screenes unge for gonoré på samme måte som for klamydia. Og ved positivt svar er det helsepersonell som tar jobben med å ringe smittekontakter.

Vi må sette krefter inn for å snu trenden nå, ellers vil smitten øke og vi risikerer gonoré som ikke lar seg behandle.

Vi klarer ikke å se at den nye krisen vi står overfor er ivaretatt i forslag til statsbudsjett. Vi i Sex og samfunn står klare, men her trengs en dugnad og vi savner å ha myndighetene med på laget.

Sex og samfunn er bekymret for de stigende aborttallene

Et av styringsdokumentene under *post 73* er Handlingsplan for fortsatt reduksjon i antall svangerskapsavbrudd. Tiltakene skal blant annet bidra til "å styrke befolkningens kompetanse og mulighet til å ivareta egen seksuell og reproduktiv helse på en god måte".

For første gang på veldig mange år stiger aborttallene. Det betyr at flere står i en situasjon som kan være belastende og at flere trenger hjelp enn før.

Mange fagpersoner vi møter er bekymret for at stigende aborttall skyldes en økt skepsis til hormonell prevensjon. På vår klinikk opplever vi oftere at unge vil unngå hormonell prevensjon. Og sykehusene melder om at mange av dem som får utført abort ikke har brukt hormonell prevensjon.

Behovet for et styrket tilbud er prekært og kapasiteten på sykehus som Ahus og Ullevål er sprengt. Vi trenger et styrket aborttilbud som kan gi prevensjonsveiledning, informasjon og støtte, også utenfor sykehusene.

Våre eksempler er to av flere eksempler som viser at det er behov for å nå ut til unge med bedre informasjon om seksuell helse og prevensjon. Det er vanskelig for mange å skille på hvilken informasjon som kommer fra enkeltpersoners opplevelser, fra aktører med kommersielle interesser og hva som er kvalitetssikret informasjon fra helsepersonell og myndigheter. Det betyr at undervisningen i skolen må styrkes, men også at myndighetene satser på kvalitetssikret informasjon ut til målgruppene gjennom tjenester og digitale informasjonskanaler.

Det trengs mer innsats fra myndighetene for å møte de utfordringene vi står overfor, og Sex og samfunn er mer enn klare til å bidra.

Takk for oss.